

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Modstandskampen 1940 - 45

4 · September 2005

Gestapofanger
Krigssejlere
Modstandsfolk

LANDSFORENINGEN
ERHVERVSHÆMMEDE
FRA FRIHEDSKAMPEN

HORSERØD
FRØSLEV
DACHAU
HANNOVER-STÖCKEN
NEUENGAMME
SACHSENHAUSEN
STUTTHOF
BUCHENWALD
THERESIENSTADT
RAVENSBRÜCK

Modstand - vist nytter det...

Modstandskampen 1940 - 45

Gestapofanger Krigssejlere Modstandsfolk

Landsforeningen Erhvervshæmmede fra Frihedskampen

Formand: Alfred Andersen, Bregnevej 7, 5220 Odense SØ, tlf. 66 11 58 69.

Næstformand: Mogens Henrik Nielsen, Nystedvej 14, 4000 Roskilde, tlf. 46 75 77 13.

Sekretær: Kaj Christensen, Bernadotteparken 65, 4000 Roskilde, tlf. 38 19 68 06.

Kasserer: Birthe Fuglsang, Strandbakkevej 28, 8250 Egå, tlf. 86 22 40 46.

Modstandskampens Bladudvalg

Formand: Alfred Andersen, Bregnevej 7, 5220 Odense SØ, tlf. 66 11 58 69.

Udvalg: Claus Arboe-Rasmussen, Birgit K. Fischermann, Dagmar Mørk Jensen,
Anni Mørk og Anne M. Olsen, kasserer.

Indlæg dækker ikke nødvendigvis foreningens eller redaktionens synspunkter.
(Eftertryk tilladt mod kildeangivelse)

Kammeraternes Hjælpefond

Selvejende institution, stiftet 1945

Forretningsudvalg:

Formand: Anna-Lise Clausen, Præstefælledvej 67, 2770 Kastrup. Tlf. 32 51 50 13

Næstformand: Mogens Dyre, Kærvej 14, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 42 86 26

Sekretær: Aase Beck Eigenbroth, John F. Kennedys Plads 4, 9000 Aalborg. Tlf. 98 12 32 31.

Kasserer: Poul Brandt, Engbovej 104, 2610 Rødovre. Tlf. 36 41 33 24.

Giro: 1000 780

Neuengamme Foreningens Rekreations- & Hjælpekasse til fordel for Frihedskampens Ofre

Adresse: Anna-Lise Clausen, Præstefælledvej 67, 2770 Kastrup, tlf. 32 51 50 13.

Midlerne fra salg af frimærker med overpris, til fordel for frihedskampens ofre og deres minde, udgivet i anledning af 40 års dagen – 4. maj 1985, uddeles til rekreatiønsformål eller -hjælp i særlige trangstilfælde. Beløb kan søges af danske statsborgere, der er – eller vil kunne anerkendes – i henhold til lov om erstatning til besættelsestidens ofre § 1a.

Anmodning om ansøgningsskema sendes til ovenstående adresse.

Læs i øvrigt side 14 og 15.

ABONNEMENT, BLADREGNSKAB OG ANNONCER

Anne M. Olsen

Ternevej 39

Snestrup

5210 Odense NV

Tlf. 66 16 56 30

REDAKTION

Claus Arboe-Rasmussen

Køjevænget 26

2791 Dragør

Tlf. 3253 1231 Fax 3253 1531

Mail: arboe@clarpr.dk

Ansvar. chefredaktør

Birgit Krasnik Fischermann

Gl. Vartov Vej 29, 2 tv

2900 Hellerup

Tlf. 39 62 83 55

TRYK

Fjerritslev Tryk A/S

TIL ABONNENTERNE

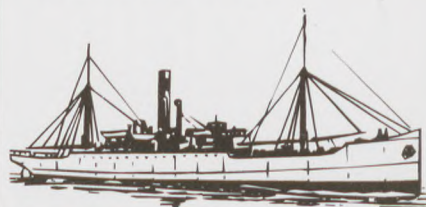
Næste udgave er planlagt til december 2005. Deadline herfor er 1. december.

Stof, der skal med i bladet, skal være inde på redaktionen den 1. december.

PRIS

200,00 kr.

- enker 175,00 i 2005.

Indhold

Skaf en ny abonnent..... side 4

Lederen side 5

Referat fra Landsmødet..... side 6 og 7

De unge skal forstå historien..... side 8

60 året for Buchenwald..... side 9

Dagen da danskerne sagde nej side 10-11

Tæt på KZ-syndromet..... side 12-13

Neuengamme forening

skifter navn..... side 14-15

Norsk modstandsblad stopper side 16

Reddet fra Hitlers helvede side 17

Glæden over befrielsen side 18

Mærkedage..... side 19

Skaf en ny abonnent til Bladet Modstand

På vort sidste møde i FIR/Danmark, Federation Internationale des Resistantes talte vi om bladet Modstand, som du nu er blevet ansvarshavende redaktør for.

Bestyrelsen i FIR har i et stykke tid været opmærksom på de vanskeligheder bladet kom i, da den gamle redaktør, Kaj Christensen, af helbredsmæssige grunde var nødt til at trække sig tilbage, og i den sammenhæng annoncerede bladets lukning.

Vi var derfor godt tilfredse, da du gav tilsagn om at ville påtage dig jobbet som redaktør. I den anledning ønsker vi dig alt muligt held og lykke med dit ansvarsfulde arbejde i forhåbentlig lang tid fremover.

Men vi er udmærket klar over, at ikke alle bladets problemer blev løst med dit tilsagn om at påtage dig redaktørjobbet. Igennem vort bestyrelsesmedlem, Dagmar Mørk Jensen, som jo også er engageret omkring bladet, er vi orienteret om en række problemer, som kunne gå hen og give vanskeligheder for bladets fortsatte udgivelse. Derfor har vi sat bladet på dagsordenen. Ikke for at blande os i noget, der ikke kommer os ved, men for om muligt at hjælpe på en eller anden måde.

ØKONOMI OG ABONNENTER

En vigtig, ja helt afgørende ting i forbindelse med bladudgivelser, er økonomien. Det ved jeg alt om, som redaktør for adskillige blade gennem tiden. En stor del af "Modstandskampens" økonomi fremskaffes gennem abonnenterne. Vi har forstået, at der i øjeblikket er ca. 800 abonnenter, hvilket efter vor mening egentlig ikke er så ringe endda. Men vi mener, at det er muligt at få flere læsere - altså øge abonnentstallet og forbedre økonomien på en og samme tid.

Vi foreslår, at man overvejer at igangsætte en regulær abonnementskampagne - et fremstød for at skaffe nye læsere. Hvis hver af de nuværende læsere, hver skaffer én ny læser, vil bladets fremtid være ikke så lidt mere sikker.

Det er selvfølgelig ikke en mirakelkur, som med et slag fjerner alle problemer. Men blev en sådan kampagne gennemført med held, kunne den være et lille bidrag til en ny start - en ny begyndelse - på en ny udvikling af arbejdet - ikke alene i forhold til "Modstandskampen" - men også i fange og modstandsorganisationerne i det hele taget.

Det mener vi af flere årsager:

ERFARINGERNE

For mit vedkommende på baggrund i egne erfaringer i Horserød-Stutthoff Foreningen, hvor næste generation har taget over og medlemstallet er stigende.

Dernæst bed vi mærke i, at du - i din leder i Juli-udgaven skrev: Selvom mange er faldet bort, er der kommet en ny generation til, der gerne vil være med til at bære faklen videre.

Det er vi enige i. Og det betyder helt konkret, at kredsen vi henvender os til, skal udvides. Det vil ikke alene give mulighed for at øge abonnentstallet, men ville også betyde ny og nødvendig tilgang af medlemmer til organisationerne.

BROBYGNING TIL DE UNGE

De unge, børn og børnebørn - ja alle som vil bekæmpe krig og fascisme - skal være velkomne. Organisationerne skal igen gøres til aktivt arbejdende antifascistiske

organisationer. Det er FIR's mål - det må gøres til et fælles mål. Sker det, vil det ikke alene være muligt, at sikre "Modstandskampens" fremtid, men også muligt at skabe et nyt opsving i kampen for frihed og fred mod racisme, fremmedhad, fascisme og krig.

Anton Nielsen
Formand for FIR/Danmark

NB. Jeg er helt enig i Anton Nielsens ide om, at bladet Modstand bedst overlever gennem flere abonnenter. Så jeg kan kun kraftigt opfordre alle til at følge hans råd om at skaffe en abonnent hver. Det øger ikke blot bladets økonomi, men det spreder også Modstands budskaber og bygger bro mellem generationerne.

Claus Arboe-Rasmussen, ans. redaktør/
Modstand

TUR TIL SVERIGE

Neuengammeforeningen takker af med en tur til Sverige den 18-20 oktober. Turen afgår fra Sjelør station kl. 9. I Sverige besøges Spången Gästgivergård, Lotta på Åsen, en smuk tur til Södaräsen nationalpark, Ålerøgeriet og Ingeborraps Vårdshus. Forventet hjemkomst til Sjelør station den 20. oktober kl. 17. Tilmelding til Helge Hansen, 59288009-46561633 eller Cornelius Olsen 43547836 senest 4. oktober. Prisen er endnu ikke fastlagt men bliver det ved tilmeldingen

Modstandskampen 1940 - 45

Gestapofanger
Krigssejlere
Modstandsfolk

4. 2005

*Modstand -
vist nytter det...*

Modstandskampen 1940 - 45

Gestapofanger Krigssejlere Modstandsfolk

Organ for ERHVERVSHÆMMEDE
fra FRIHEDSKAMPEN 1940-45

Dachau-klubben
Landsforeningen Erhvervshæmmede fra Frihedskampen
Landsforeningen af Gestapofanger fra Besættelsen
Gestapofangerne i Randers
Hannover-Stöcken-gruppen
Horserød-Foreningen
Landsforeningen af kz-fanger fra Neuengamme
Sachsenhausen-foreningen
Stutthof-foreningen
Theresienstadt-foreningen
Krigssejlerne

Nr. 4

2005

11. årgang

Leder:

BLADET MODSTAND HAR OGSÅ BRUG FOR DIG

Her i 60 året for Danmarks befrielse kan det være nødvendigt at stoppe op og afsætte tid til eftertanke. Skal vi fortsat værne om vor fortid og lærer af de tidligere generationers oplevelser? Siger begivenhederne for 60 år siden overhovedet de nye generationer noget som helst? Er Danmarks besættelse ikke blot et mørkt kapitel, vi kan henvise til historiebøgerne?

Der behøves ikke lang tid til eftertanke, for selvfølgelig skal vi det. Det sidste års debat om samarbejdspolitikken under krigen har tydeligt vist, at der er behov for åbenhed og nye øjne. Efterhånden som arkiverne afslører flere faktuelle oplysninger bliver vi alle klogere, eller kan som landets skoleelever klikke ind på www.befrielsen.dk på Undervisningsministeriets hjemmeside og få syn for sagn.

STATSMINISTERENS TALE

Den 4. maj holdt statsminister Anders Fogh Rasmussen en ofte citeret tale i Mindeunden, hvor han ikke blot hyldede de danske modstandsfolk, men også trak

en parallel til kz-fangerne og krigssejlerne. Alle var med til at skaffe os andre en nation med fred i frihed, selvom det ofte betød livet for dem. Statsministeren gjorde også op med samarbejdspolitikken og de danske myndigheders udvisning af bl.a. tyske jøder, der var flygtet til Danmark før besættelsen og andre uskyldige mennesker, der med danske myndigheders medvirken blev overladt til besættelsesmagten og en uvis skæbne. Anders Fogh Rasmussen sagde undskyld på den danske stats vegne for disse handlinger.

Men en undskyldning er ofte ikke nok. Derfor er fortsat viden om tiden en nødvendighed. Det gælder også de mange ugerninger, der blev begået under besættelsen, og sommerens varme emne om udlevering af den tidligere SS'er Søren Kam til Danmark. Den tyske forfatningsdomstol har omstødt en arrestordre fra EU om udlevering af Kam, fordi tyskerne mener den strider mod den grundlovssikrede borgerrettighed. Derfor udleveres den danskfødte Kam ikke til Danmark. En lidt besynderlig begrundelse, hvor EU-landene ellers er begyndt at samarbejde om udlevering af terroristtænkte efter bomberne i Madrid og London.

delse, hvor EU-landene ellers er begyndt at samarbejde om udlevering af terroristtænkte efter bomberne i Madrid og London.

VIDEN, INFORMATION OG ABONNENTER

Men viden og information er nødvendig for at kunne bygge bro mellem generationerne og lære af fortidens erfaringer. Det gælder også bladdrift. Hvis bladet Modstand skal bestå, kræver det et aktivt og kreativt modspil fra læserne, så det ikke går som med det norske søsterblad Grini-Posten, der lukkede i juni 2005.

Kære læsere. Benyt jer af muligheden for fortsat at have et talerør mellem generationerne og bindeled til Danmarks historie. Skaf hver et nyt medlem og fortæl om hvad der sker i jeres organisationer og foreninger. Bladet Modstand er kun så godt som det materiale vi modtager. Skriv, ring eller mail og læn jer ikke tilbage og tro at andre gør det. Husk julehilsener i decemberbladet.

Claus Arboe-Rasmussen
Ansvarsh. chefredaktør

Forslag om at ændre foreningens navn udskudt til vedtægtsændring

Landsforeningen af Erhvervshæmmede fra Frihedskampen
Landsmøde den 24. august 2005 i Odense

Af Kaj Christensen og M H Nielsen

Landsmødet blev holdt i restaurant Næsbyhoved Skov og blev indledt kl. 12.00 med en frokost for de 36 deltagere. Mødet begyndte kl. 14.00 (se dagsorden i Modstandskampen juli 2005). Der var delegerede fra flg. afdelinger: Omegnsafd. (6), Odense afd. (3), Sydøstjysk afd. (5), Sjællands afd. (5) og Svendborg afd. (5). Esbjerg afd. havde meldt afbud.

VALG AF DIRIGENT

Pkt. 1: Til dirigent valgtes Villy Iversen, Odense, som erklærede generalforsamlingen lovligt indvarslet og gav derefter ordet til landsformanden, Alfred Andersen [AA], Odense. (Læs formandens betragtninger på næste side)

Pkt. 2: AA begyndte med at mindes de afdøde kammerater, en udtalelse som deltagerne påhørte stående. Han omtalte landsforeningens start i 1967 og hvordan Århus afd. og Aalborg afd. siden 2005 er lukket.

Landsforeningen har i dag ca. 700 medlemmer, hvoraf kun halvdelen er erhvervshæmmede. I øvrigt mente formanden, at navnet "Erhvervshæmmede" ikke passede i dag, da foreningens fornemste formål er at hjælpe medlemmer i erstatningssager og at man derfor burde overveje at ændre navnet. Dette blev dog udskudt til en evt. vedtægtsændring. AA rejste spørgsmålet om landsforeningen burde kunne optage enkeltmedlemmer. Dette blev ligeledes udskudt til en revision af § 3 i vedtægterne. Der skal nedsættes et udvalg, som kan fremlægge forslag til vedtægtsændring til landsmødet i 2007.

MANGE DELTOG I DEBATTEN

Flere medlemmer tog ordet i forbindelse med beretningen – om huset i Kegnæs og evt. medlemskab for enkeltmedlemmer af landsforeningen. Det blev nævnt, at i Norge har den tilsvarende forening yngre med. Beretningen blev godkendt.

ANHOLTHUSET KØBT

Pkt. 5: Huset på Anholt er købt og grunden er skriftligt tilbudt foreningen af Grenå Havn, pris ca. 100.000 kr. Det blev vedtaget at acceptere tilbuddet. Dermed kan huset belånes, når tilskødning er foretaget. Det vil indtil videre blive brugt til udlejning som hidtil.

Pkt. 6: Den nedlagt Århus afd. gav 15.000 kr til huset på Anholt. Tak for det.

Kassereren Birthe Fuglsang oplyste, at der er to forskellige regnskaber: Et for foreningen og et for huset på Anholt (4. Maj huset). Regnskabet for foreningen balancerer og det udviser en beholdning på ca. 28.000 kr. De udleverede regnskaber blev enstemmigt godkendt.

Landsformand Alfred Andersen, kasserer Birthe Fuglsang og dirigent Villy Iversen

Pkt. 7: Der var indkommet et enkelt forslag vedr. salg og belåning af Anholt-huset.

Pkt. 8: Afdelingerne betaler uændret et kontingent på 25 kr pr. medlem.

VALGENE

Pkt 9: Valg

Formand Alfred Andersen, Odense afd.	Genvalg
Næstformand Mogens Henrik Nielsen, Sj. afd	Genvalg
Sekretær Kaj Christensen, Sj. Afd.	Genvalg
Kasserer Birthe Fuglsang, Århus	Genvalg
Bestyrelsesmedlem Hans Bøjlund ønskede ikke genvalg	
Elsebeth Amdrup Larsen, Sj. afd.	Nyvalg

Bestyrelsessuppleanter

Ole Martinussen Sydfyns afd.	Nyvalg
Else Drejer, Sj. afd.	Nyvalg

Pkt. 10: Valg af to revisorer og 1 suppleant

Bent Nielsen, Omegns. afd	Nyvalg
Aksel Ljungquist Omegns. afd.	Nyvalg
Suppleant	
Villy Iversen, Odense afd.	Nyvalg

Pkt. 11: Næste landsmøde afholdes i august 2007 af Sjællands afdelingen et centralt sted i Danmark - Måske Odense

Pkt. 12: Intet under eventuelt

Det var et godt landsmøde

af Alfred Andersen
landsformand

Som landsformand er jeg måske ikke den rette til at bedømme om det var et godt landsmøde. Det synes jeg nu det var. Jeg indledte historisk med at fortælle, at det mål som foreningen satte sig i 1967 ved dannelse af Foreningen Erhvervshæmmede fra Frihedskampen var nået, nemlig at sørge for erstatning til de, som under fangenskab og illegalitet havde fået nedsat deres erhvervsevne.

Men foruden har foreningen også gennem sine medlemmer været med til at sprede oplysning om besættelsestiden. En mission, der stadig er behov for, så spørgsmålet om at ophøre med foreningen er ikke aktuelt.

Af den beretning der var fra afdelingerne fik vi tilkendegivet, at der stadigvæk foregår mange aktiviteter. Men tiden nærmer sig, hvor det kan blive svært at få valgt bestyrelse, hvorfor der var enighed om, at de kunne blive landsmedlemmer, for stadigvæk at støtte foreningens arbejde.

KONTINGENT PÅ 100 KR.

Kontingentet blev sat til 100 kr. årligt. Bladets drift blev også drøftet. Vi havde desværre fået meddelelse fra vores redaktør gennem mange år, Kaj, som på grund af svigtende helbred ikke ønskede at fortsætte. Det samme er tilfældet med vores kasserer, Dagmar Mørk Jensen, der har været med i mindst ligeså mange år.

Men da abonnenterne havde betalt for hele året, har de naturligvis krav på at få bladet. Heldigvis har det været muligt at

De glade delegerede og gæster ved frokosten

få en redaktør, Claus Arboe-Rasmussen, som kunne tiltræde med det samme, så vi nåede at få bladet ud, inden afholdelse af landsmødet.

Vi har også fået en kasserer, så vi håber, at I er tilfredse og fornyer jeres abonnement, så bladet fortsat kan forsætte også

i det nye år. Der er stadigvæk behov for et talerør som vores blad.

Vores feriehus, 4.maj huset på Anholt, som nu er det eneste, der er tilbage, vil inden længe blive vor ejendom. Vi havde ønsket en forhandling med ToldSkat om 200.000 kr. til renovering, men da ToldSkat ingen penge havde til formålet, enedes vi om at købe huset. Hvad der så videre skal ske, vides ikke. Det ville være rart, hvis vi kunne oprette en støt-tepulje, så vi kunne holde huslejen på nuværende niveau.

FORENINGEN FORTSÆTTER

Landsmødet viste, at vi endnu har friske medlemmer, som ved egen oplevelse kan fortælle om, hvad der virkelig skete under besættelsen. Så foreningen fortsætter med bladet Modstandskampen 1940-45. Udlejning af feriehuset 4.maj huset på Anholt og ligeså med at bevare det gode sociale samvær, som har eksisteret i alle årene.

Det er vigtigt at de unge forstår historien og kampen for fred i frihed

af Dagmar Mørk Jensen

Lige nu er jeg ved at ordne gamle papirer til Rigsarkivet. Derved fandt jeg følgende, som jeg skrev den 10. april 1970, fordi nogle unge mennesker ikke havde den fornødne forståelse for 30 års dagen for 9.4.1940.

Det viste sig senere, at vi kom fint på talefod.

Jeg skrev blandt andet: Naturligvis har I ret i, at verden ikke gik i stå i 1945, og at alle problemer bestemt ikke var udryddet med Hitlers fald.

Men det er nok også sådan, at fyrernes ungdom egentlig i 1945 anså de danske problemer for at være løst i så høj grad, at man kunne overlade resten til politikerne, og at man burde gøre det. Var det efter jeres opfattelse forkert?

EN MISFORSTÅELSE

Derimod misforstår I ganske situationen, når I tror, de er og var nationale i modsætning til jeres internationalisme, og når det ikke er gået op for jer, at ingen forstår jeres ungdomsoprør bedre end netop de. Herregud de kæmpede jo mod ligeså drønende modstand fra deres forældre. De var søgende og tvivlrådige, som I. De rasede over deres forældres materialisme. Som I over jeres. Men de kæmpede med en anden risiko. Det er det, I ikke må glemme.

EN VERDEN MED FRED OG FRIHED

Det skal ikke være en form for bebrejdelse mod jer. Tværtimod var det et af hovedformålene med kampen dengang, at skaffe jer en verden, hvor den slags risiko ikke var til.

Det syntes de oprigtig talt lykkedes ganske godt, når vi holder os til Danmark, uden at de er tilfredse med alt, hvad der sker. Alligevel mener de, det går så rimeligt, at de har kunnet tillade sig at koncentrere sig om truede områder, som f. eks. Efterkrigsgenerationen i Tyskland, og så kommer I minsandten og snakker om, at de er nationalister i forhold til jer.

Uddrag fra det illegale blad "Fri Presse" 6. september 1944, der fortæller om befolkningens modenhed i kamp mod de tyske provokationer den 29. august 1943.

MANGE MODSTANDSFOLK HAR HAFT DERES SKUFFELSER

Jeg kan godt betro jer, at modstandsfolk, der overlevede 1945, har haft deres skuffelser, ikke mindst når de tænkte på deres døde kammerater. Lige så meget de, der døde af modgangen i 1945, som de, der faldt i selve kampen, men det er ikke deres natur at pive offentligt. De koncentrerer hellere kræfterne om at støtte dem, der kæmper videre for en bedre verden ude omkring. Måske har de i denne kamp glemt jeres problemer, deraf kan hælde nogen af misforståelserne. Ingen forlanger af jer, at I skal forstå, hvad der rører sig i dem på mindedagene. Inderst inde håber de, I aldrig får

baggrund for at forstå, men lige så vel som I har fuld ret til at kæmpe for jeres idealer, når bare I også er klar til at betale prisen, lige så vel har de det til at sige til jer:

TAG FAT PÅ PROBLEMERNE

Tag fat på verdens problemer i stedet for at gå hjemme i tryghed og snakke om dem. Så vil I opdage, hvor meget arbejde, der er brug for, og hvor langt Danmark trods alt er nået i sammenligning med den øvrige verden og lad så os gamle have vore mindedage i fred. Vi forlanger ikke, at I skal tage del i dem, men det gør ondt på de forkerte, når I ringeagter dem.

60 års markeringer i Buchenwald

af Dagmar Mørk Jensen

Som i alle tidligere KZ-lejre, blev der også i Buchenwald holdt adskillige højtideligheder i anledning af 60 års dagen for befrielsen. Hertil blev bl.a. dele af de 1900 danske politifolk og 140 grænsesgendarmer sendt efter at tyskerne den 19. september 1944 havde arresteret politiet.

Herom refereres i "Die Glocke vom Etersberg, der er udkommet i 46 år, og som interesserede kan få adressen på bladet.

VETERAN TALTE

Hovedtalen blev holdt af Kurt Julius Goldstein, veteran fra såvel Buchenwald som Tugthus Brandenburg og adskillige andre lignende adresser. I dag er han ærespræsident for det internationale FIR, der omfatter fanger fra alle lande, ligesom han trods sin alder, han har for længst passeret 90, fortsat er stærkt engageret i organisationsarbejde.

Således er han FIRs repræsentant hos Europarådet.

Han omtalte døds marchen fra Jawischowicz – en udelejr til Auschwitz. 3 dages march i minus 15 grader med overnatning i det fri. Den, der ikke kunne følge med, blev skudt undervejs.

Da man nåede frem til Buchenwald, blev man hjertelig modtaget af kammeraterne. Man var nu 500 tilbage af de 3000, der var startet.

I Buchenwald var det lykkedes at samle alle antifacister. Amerikanerne havde startet angrebet på Erfurt. Den 11. april så vi så vore bevæbnede kammerater storme pigtråden og vagttårnene og tog fangevogterne til fange. Her og i omegnen lykkedes det at fange 220 SS-folk. De blev spærret inde i lejren. Ingen krummede et hår på deres hoveder.

KAMMERATER! VI ER FRIE

KL. 16.00 blev det bekendtgjort: Kammerater! Vi er frie!

Om aftenen mindedes man de 52.000, der døde i Buchenwald.

Vi forstår ikke ganske, at Højesteret i Karlsruhe tillader demonstrationer i dag og tillader nynazister at demonstrere. Men vi respekterer, at man sætter ytringsfriheden så højt, at man må tage dette med. Men kammerater, vi klager ikke.

Nombreuses encore ont été ces dernières semaines les commémorations et manifestations liées au 60e anniversaire. Un colloque sur la Résistance à Buchenwald et la célébration de la création de l'Amicale de Châteaubriant-Voves-Rouillé en sont deux exemples.

Témoins et historiens débattent de la Résistance à Buchenwald

L'Association Buchenwald-Dora organisait, le 3 juin, au Conseil Economique et Social, un colloque réunissant témoins et historiens, ouvert par Philippe Dechartre, ancien résistant et membre du CES. Guy Ducloux, président d'honneur de l'Association, justifiait la tenue de ce colloque par la nécessité d'apprécier de façon objective le rôle du Comité des Intérêts Français, démarche impliquant les témoins mais aussi les historiens.

Denis Peschanski, spécialiste d'Histoire contemporaine, modérateur de la séance matinale, plaidait pour la convergence des diverses mémoires de la déportation dans une démarche cohérente mais soucieuse des spécificités. « Le temps de l'Histoire est désormais venu pour porter ces deux mémoires », lançait-il. Claudine Cardon-Hamet, historienne membre du Conseil scientifique de la Fondation pour la Mémoire de la Déportation, retraçait la chronologie et la composition des convois de Français arrivés au camp: petits et grands convois totalisant 13 600 déportés, soit 34 % des déportés partis de France dans le cadre de la répression. Elle devait aussi souligner les évolutions de la politique répressive allemande et ses conséquences sur la déportation, ainsi que l'incidence de l'intégration du système concentrationnaire dans l'économie du Reich sur la vie quotidienne des camps et commandos.

Thomas Fontaine, docteur et artisan du Livre mémorial des déportés partis de France de la Fondation, montrait la diversité sociologique des déportés de Buchenwald: une étude très précise, fondée sur la consultation des dossiers, l'examen du contexte et des motifs d'arrestation. Il apparaît notamment que la présence des quelques personnes arrêtées pour des motifs de « droit commun » dans ces convois, qui a pesé sur l'image des Français du camp, doit être relativisée. André Sellier, déporté historien, auteur d'une monographie sur

le commando de Dora devenu camp autonome en octobre 1944, s'intéressa tout particulièrement à l'industrie de guerre du Reich, grande pourvoyeuse de main-d'œuvre à Dora, Elrich et Harzungen, où furent fabriquées les fusées A4 puis les V1 et V2: une main-d'œuvre exploitée au-delà de l'endurance humaine, victime d'une forte mortalité.

Imagard Seix, historienne de la Fondation des mémoriaux de Buchenwald et Mittelbau-Dora, apporta des éléments sur les commandos de femmes rattachés au KL Buchenwald. Au nombre de 26 560, parmi lesquelles 1 200 Françaises, ces femmes furent longtemps ciblées de l'historiographie du camp et des expositions du musée-mémorial. Ces résistantes allemandes, françaises et soviétiques s'entraidaient et sabotaient, dans des conditions périlleuses, cette production. Pour Denis Peschanski, la question du sabotage, tant dans les commandos d'hommes que de femmes, est révélatrice de l'engagement et de l'état d'esprit des résistants déportés, oscillant entre « nous sommes déjà morts » et « nous sommes immortels ». Sur ces propos, il devait clore la séance du matin.

L'implication consciente d'une poignée de déportés

L'après-midi était animé par Christine Levisse-Touzé, historienne et directrice du Mémorial Leclerc. Musée Jean Moulin, où une exposition consacrée aux femmes de Buchenwald est visible jusqu'au 30 octobre. Cyrille Orłowski brossa l'atmosphère particulière du block 34 de Buchenwald, où étaient regroupés intellectuels et artistes, où une « table des jeunes » avait été instituée; il rappela que dans ce block un combat violent

fut livré pour évacuer un kapo particulièrement endurci.

Olivier Lallieu, docteur, auteur d'une étude sur la Résistance à Buchenwald, devait insister sur les conditions de vie contrastées dans le camp, conditionnant la diversité des témoignages. Il s'attacha ensuite à montrer la continuité des engagements des résistants communistes et celle des formes d'organisation clandestine dans les geôles de France et dans le camp lui-même, ainsi que le difficile combat de Marcel Paul et de Frédéric-Henri Manhès, animateurs du Comité des Intérêts Français. Christian Colinet, réalisateur d'un film consacré à l'œuvre clandestine de Boris Taslitzky, s'interrogeait sur le statut particulier des œuvres créées dans les camps. Paul Le Goupil livrait un aperçu du livre anglais *Buchenwald report*, hélas non traduit en français à ce jour et en commenta le contenu. Pierre Ramonino, auteur de la vidéo *Après Buchenwald* dégageait quelques faits bien établis sur l'existence de l'organisation clandestine de résistance.

Les témoins confrontèrent ensuite leurs souvenirs précis sur ce qu'ils avaient vu, vu ou fait à titre personnel. La conclusion du colloque revenait à Olivier Lallieu, qui, s'appuyant sur cette diversité des vécus, montra à quel point elle variait selon la place de chacun dans le camp et vis-à-vis de l'organisation clandestine, dont l'existence même ne pouvait être préservée que par son caractère invisible et souterrain, et l'implication consciente d'une poignée de déportés seulement, néanmoins représentatifs des diverses sensibilités de la Résistance. Une organisation « exemplaire » qui, conjuguée à la proximité des forces alliées, fit l'extraordinaire singularité de la libération du camp, contrôlé par les déportés avant que les Alliés n'en ouvrent les portes.

Danièle BARON

Uddrag fra den franske modstandsavis Le Patriote Résistant

Vi er det levende bevis for, at kampen for Fred, Frihed og Lykke er muligt. I hjerterne bevarer vi flammen af håb om at kunne bygge en bedre verden, en verden, der er menneskeheden værdig.

Kurt Julius Goldstein 080105(citat/overs: dmj.)

DEN TJEKKISKE PRÆSIDENT

Den tjekiske præsident Klaus advarer i anledning af 080505 mod historieforvanskning.

Der bliver ofte tilbudt os forsoning, der i praksis ligner gerningsmænd og ofre fra krigen. Disse forsøg truer det fredelige samliv i Europa mellem Europas folk. Historien kan ikke omskrives eller forbedres, den er foregået i al sin rædsel, siger Klaus: Lad os drage én lære deraf: Det må aldrig gentage sig.

NYT RESOLUTIONSFORSLAG

Den Internationale Buchenwaldkomite omkring Antifacisme i den Europæiske Forfatning:

Efter at Frankrig og Holland har afvist den Europæiske Forfatning, får Buchenwaldkomiteens Resolutionsforslag fra april ny aktualitet.

Forhenværende fanger fra Buchenwald, Auschwitz, Dachau og andre lejre forsamlet i anledning af 60 året for befrielsen er forfærdet og oprørt over, at fascist- og racister i nogle europæiske lande udfolder deres menneskefjendtlige aktiviteter.

Vi finder det absolut påkrævet, at der i forordet til udkastet indføres en passus, der gør det til en pligt for alle regeringer, at drage læren af den tragiske periode i det 20. århundrede.

Konzentrationslejre i Tyskland under 2. Verdenskrig. Buchenwald ses midt på kortet.

Dagen da danskerne sagde nej

Bernadotttegården Roskilde – 29. august 2005

af Mogens Henrik Nielsen

I det dejligste solskinsvejr mødtes omkring 90 beboere, personaler og gæster ved Bernadottes mindeeg kl. 11.00 for, som der blev sagt i velkomsten, at fejre og for at mindes - fejre Bernadotttegårdens 29 års fødselsdag og - mindes den dag i 1943, hvor det danske folk og modstandsbevægelsen tvang regeringen til at sige NEJ til fortsat samarbejde med den tyske besættelsesmagt.

Mogens Henrik Nielsen (MHN) bød forsamlingen velkommen og omtalte kort baggrunden for dagens højtidelighed, og hvorfor den dag blev så betydningsfuld for modstandsbevægelsen. Da man derfor 33 år senere, i 1976, skulle indvie Bernadotttegården og vælge datoen for fødselsdagen, var det helt naturligt, at man valgte den 29. august.

FANEN FØRTE FREM

Derefter bad han om, at beboerfanen blev ført frem. Tidl. krigssejler Erik Christensen fra blok 2 som fanebærer og medarbejder Per Johansen som fanevagt førte fanen frem.

Emmy Reitoft, KZ-sygeplejerske, takkede fanebærerne inden forsamlingen sang "En lærke letted". E.R. præsenterede dagens festtaler: Tidl. kz-fange, dr.med. Jørgen Kieler, holdt en meget stærk og inspirerende tale om forløbet for den 29. august i 1943.

Om de mange folkestrejker og sabotager i sommeren 1943, som den danske regering ikke kunne styre, langt mindre forhindre, og som derved medvirkede til, at den fredelige samarbejdspolitik, som den danske regering og dr. Werner Best havde arbejdet på, slog fejl. Det endte med et tysk ultimatum den 28. august, hvori man bl.a. krævede, at regeringen

gik ind for indførelse af dødsstraf. Svaret blev et - NEJ -.

TYSKERNES OVERFALD DEN 29. AUGUST 1943

Tyskernes reaktion var et overfald på de danske militærforlægninger rundt om i landet den næste morgen. Der blev kæmpet flere steder, flåden blev sænket; men resultatet var givet på forhånd. Afvæbning og internering af danske officerer og menige. Regeringen trådte tilbage efter at have beordret embedsmændene til fortsat funktion; men det betød også, at den tyske terror fik frie tøjler med indførelse af dødsstraf.

Efter Jørgen Kielers tale sang forsamlingen "Jeg ser de bøgelyse øer", hvorefter formanden for Foreningen af Gestapofanger fra Besættelsen, Jørn Jensen, lagde en buket, idet han mindedes foreningens nylig afdøde formand, Solvejg

Per Johansen, Erik Christensen og Jørgen Kieler

Skjøtt og det store arbejde hun gennem en årrække havde udført for gamle fangekammerater.

BERNADOTTEGÅRDENS BLOMST

Bernadottégårdens blomst blev lagt af den tidl. Theresienstadtfange Mary Olsen og den sidste blomst blev lagt af formanden for Bernadottégårdens Venner, Grethe Johansson.

Til slut sang vi "Den blå anemone" inden Emmy Reitof takkede forsamlingen for at have deltaget. Højtideligheden sluttede med, at MHN bad om, at fanen blev ført tilbage.

Dagen sluttede med en festmiddag med underholdning for beboere og daghjembrugere.

Mary Olsen og hendes søn Robert. Fotos af Emmy Reitof.

Erik Christensen og Per Johansen fører fanen frem

Flot jyllandstur for gestapofangerne

Gestapofangerne fra Besættelsen havde en dejlig 5-dages tur til Nordjylland med base på Dronninglund Hotel, fortæller John Jensen. Der var tur til Aalborg, frokost i Jomfru Anes Gade, og tur til Rold skov og Rebild bakker. Tilbageturen gik gennem Egense, og krydsede Limfjorden med færge til Hals.

Dagen efter gik turen mod Skagen med Krøyer og Ancher og alle de andre. Med Sandormen gik det til den yderste spids på Grenen. Meget flot tur. På 4-dagen gik det hjemad med ophold i Viborg, rundvisning i domkirken mod Himmelbjergget med frokost over Lillebæltsbroen og hjem. Tyve glade gestapofanger havde en god tur.

Jørn, Flemming og Kirsten ved morgenmaden

Revisor Alex slapper af med fru Lillian

Udsnit af deltagerne.

Vi går tæt på KZ-syndromet

Af Dagmar Mørk Jensen

Under besættelsen kendte vi herhjemme ikke meget til begrebet KZ-lejre og da slet ikke til KZ-Syndrom. Nok havde vi hørt om flygtninge fra Tyskland, men de skulle nok vare sig for at berette alt for meget om hvor de kom fra. Dels vidste ingen, hvem man kunne stole på.

Dels lød beretningerne alt for utrolige, så hvis nogen forsøgte at fortælle, mærkede de meget hurtigt skepsis og holdt inde.

Det samme skete, da de danske fanger vendte hjem fra lejre og tugthuse. Den første uge var alle interesserede, ikke mindst de jævnaldrende, der måske nu, hvor faren var overstået, var en smule misundelige over ikke, at have været "en del af eventyret." Måske allermest dem, der havde taget tilløb til at være med, men som ikke havde nået det. Resultatet var i mange tilfælde, at der slet ingen kontakt blev mellem de, der faktisk havde været enige, men for hvem forudsætningerne og følgerne var blevet såre forskellige.

FAGFOLK MISFORSTÅR SYMPTOMERNE

Bedre blev det ikke af, at selv fagfolk var ofre for utallige misforståelser og derfor i god tro forklarede de hjemvendte og deres pårørende, at man skulle se at komme ned på jorden hurtigst muligt og komme ind i det daglige arbejde.

Det var således noget symptomatisk, at Hanses mor ganske få dage efter at han var kommet hjem via Sverige, spurgte hvor længe han skulle gå rundt uden at arbejde.

Det lyder barsk i dag, men mange andre var lige så uvidende, herunder ikke mindst læger og sygeplejersker, som nok var dem, der uvidende kom til at gøre mest skade.

I hvert fald har 50 år senere både mændene, ikke mindst politifolkene, men også konerne berettet om, hvilken belastning det har været i alle årene, at man ikke kunne snakke ud om, hvad der plagede, hvorfor energi og humør var så svingende. Enkelte børn forstod mere af hvad der foregik i deres fædre og kom derved til at bære med på følgerne, men de fleste gik glip af den aflastning et naturligt far/børn forhold kunne have givet begge sider.

Det varede adskillige år, før sandheden begyndte at brede sig og tog først nogenlunde fart, da de læger, der selv havde været fanger, kom så meget til kræfter, at de kunne begynde at bearbejde egne oplevelser. Mange skulle tilmed først have gjort deres studier færdige, som var blevet afbrudt midt i kampen. Ingen havde rigtig erfaring med problemet. Specielt sundhedspersonalet havde den opfattelse, "at man skulle glemme" og bare komme videre.

Man kunne naturligvis ikke "bare glemme", men måtte høste erfaringer fra de, der havde været hårdt psykisk og fysisk belastet. Senere fik man videnskabeligt fastslået, at de lange sultperioder uden vitaminer havde fremkaldt de fysiske ændringer i stofskiftet. Et symptom hos mange har været, at man ikke følte sult. Heller ikke normal træthed, derimod en konstant mathed.

PAUL THYGESSENS ARBEJDE

I Danmark og derefter i Europa var den mest betydningsfulde Paul Thygesen der ofrede alle kræfter på arbejdet og opnåede at blive anerkendt vidt omkring for sine arbejder og bøger. De kom senere til at danne grundlag for videre studier og videnskabelige arbejder, der hjalp utallige kammerater, både helbredsmæssigt, men også til brug ved anerkendelse efter Lov 475 af 1945 omkring erstatning til modstandskampens ofre, i videste forstand.

Han blev læremester for hele årgange af læger, der kunne videreføre hans arbejde og ydede de sidste år en uvurderlig indsats i forbindelse med Frihedsfondens arbejde. Det var således hans samarbejde med Harry Rasmussen der blev grundlaget for, at det i 1988 lykkedes, at få Shanghai-søfolkene godkendt under erstatningsloven.

Kort over udelejrre og arbejdslejrre tilknyttet Neuengamme KZ-lejr.

Tegning af Nors Hovedgård fra Villy og Dagmar Mørk Jensens bog "En mur har to sider".

HVAD ER SYMPTOMERNE?

Men også andre læger specialiserede sig efterhånden, som man blev klar over kompleksiteten i oplevelserne og følgerne heraf.

Hvad er da KZ-Syndromet?

De første symptomer er træthed og irritabilitet.

Senere kommer hovedpine, måske fremkaldt af tabletter mod trætheden. Det skal ikke glemmes, at det dengang ikke var noget problem at skaffe sig ferietabletter, først langt senere gik det op for mange, at der var et begreb, der hedder tabletforgiftning.

TABLETFORGIFTNING

Tabletforgiftning nedsætter arbejdsvejen og evnen til ikke at lade sig irritere af stiklerier på arbejdet, fordi man var hysterisk over for læredrenge, der hånligt kasserede madpakker, der ikke faldt i deres smag.

Undertiden resulterede det i lange moralprædikerne om de mange, der stadig manglede mad. Det var der heller ikke dengang forståelse for blandt dem, der aldrig havde prøvet at mangle noget.

Desværre viste det sig senere, at en af de rent fysiske følger af de lange sultperioder var, at stofskiftet var blevet varigt nedsat. Altså fik man ingen morgenmad, hvis ikke en sørgede for at huske en på det. Dermed fulgte mavesmerter. Endnu dengang, var lægens første tanke så ofte blindtarmsbetændelse. Det var trods alt begrænset, hvad man dengang kunne stille af interne diagnoser uden at åbne et menneske.

TRÆTHEDEN

Trætheden krævede som nævnt opkvikende midler. Parallelt hermed blev det mere og mere tydeligt, at mange havde mistet evnen til at føle træthed. Man fortsatte roligt og tog bare en ekstra tablet. Hos nogle udartede det, så de fortsatte... nogle med arbejdet.. nogle med fornøjelser... indtil de faldt om. I forvejen var søvnen ikke rolig for mange, fordi mareridtene blev for stærke. Specielt som verden igen blev urolig måtte adskillige bukke under... mange gav simpelthen

op. Hos andre førte det til skilsmisser og ofte nye ægteskaber, hvor det hele kunne begynde forfra, fordi ingen forstod at forklare hverken den fhv. fange, eller hans nærmeste, hvad der var sket.

Det var ikke nemmere for dem, der havde været gift før fangenskabets. Ingen forklarede nemlig, at begge havde forandret sig. Det var ikke de samme to mennesker, der mødtes igen.

Der havde heller ikke hjemme været den helt store forståelse for den, der var ladet alene tilbage måske med børn, der skulle forsørges. De offentlige myndigheder var, ikke netop forstående i den situation.

DE MANGE FERIESTEDER

Uden at mange mennesker viste forståelse, var det hele uforståeligt, og at den enkelte opdagede "at andre havde det ligesådan". Så begyndte man at spekulere på, hvad der kunne lindre. Det var baggrunden for Kammeraternes Hjælpefond, der fik indkøbt feriehjemmet Kegnæs i Sønderjylland, hvor gamle fanger kunne komme med deres familier i ferier. I Århus fik man købt sommerhus på Anholt, som også mange fik glæde af. Mange mindes også Solvejgs Feriested i Nordsjælland, selvom Solvejg i mellem tiden er død.

Men mest specielt husker vi Nors Hovedgaard i Thy. Her fandt en flok gamle fanger sammen og skabte sit fond. Her blev der skabt et nyt fristed. Husets motto var, at indenfor murene måtte man komme frem med alle frustrationerne man havde været udenfor. Men når man var uden for holdt man den pæne, pragmatiske facade.

Der blev købt en ødegård hvis stuehus blev ombygget til værelser. I udbygningerne blev der indrettet udstilling til de mange besøgende. Gamle modstands-

folk som Haunstrup Clemmensen og andre samt Civilforsvaret ydede en stor indsats. Det hele endte med at Thy Kommune indfrie husets prioriteter mod at bygningerne overgik til kommunen den dag, det oprindelige formål var opfyldt.

NORS HOVEDGÅRD BLEV FLITTIGT BENYTTET

Både gamle fanger og områdets skoler brugte huset sammen med lokale fangeforeninger. Således kom norske kammerater i stor stil. Tyske skoler var også interesserede men i de første år, trak lærerne sig forsigtigt tilbage når foredragene fandt sted af angst for forældrenes reaktion.

Selv den internationale Neuengamme-forening holdt møde her med deltagere fra begge sider af det gamle jerntæppe ned gennem Europa. Den amerikanske Home Guard, der hvert år holdt øvelser i Thy kom også på besøg. De optog en film på stedet for at skaffe penge til et tilsvarende sted i USA for Vietnamveteraner.

Nors Hovedgaard mødte megen velvilje men efterhånden som de kammerater der passede den blev ældre tog efterspørgslen af. Desværre lykkedes det ikke at gøre de mennesker interesseret i gården, der havde gjort Danmark kendt for sin indsats mod torturofre. Omkring år 2000 blev gården solgt, da Thy Kommune generøst afstod fra at få bygningerne. For det indkomne beløb blev der oprettet et legat til støtte for initiativer i Modstandskampens ånd, herunder Frøslevlejren, der også overtog en del af samlingerne fra Nors.

Nutiden har andre problemer og det er svært for de hjemvendte fanger at tale med den næste generation, måske specielt egne børn. Her kan et andet initiativ, 4. Maj Kollegierne over hele landet, være med til at formidle den fortsatte kontakt.

Kegnæshuset. Medlemmer af bestyrelsen på besøg i 2001.

Neuengammeforeningen skiftede navn til Vennekredsen

Den 19 august holdt Landsforeningen af KZ-fanger fra Neuengamme en ekstraordinær generalforsamling i København. Formålet var at vedtage nye regler vedrørende Neuengammeforeningens Rekreation og Hjelpekasse. Det er vedtægter der helt tilbage i 1986 blev foreningen pålagt af daværende minister Arne Melchior og godkendt af foreningen.

På Neuengammeforeningens generalforsamling den 20 maj i år blev det efter forslag fra formanden Helge Hansen vedtaget at ændre den juridiske struktur for Neuengammeforeningen og Hjelpekassen. Vedtagelsen skete med 32 stemmer mod syv. Navnet: Landsforeningen af kz-fanger i Danmark blev ændret til: Vennekredsen i Danmark for KZ Neuengamme.

GODKENDT AF ARNE MELCHIOR

Jørgen Lind, der er uenig i dele af afgørelsen skitserede op til den ekstraordinære generalforsamling situationen således. Her bringes uddrag fra hans indlæg:

Jeg vil foreslå, at de regler som blev godkendt i sin tid af trafikminister Arne Melchior skal stå ved magt. Det var en forudsætning for, at vi overhovedet fik frimærkepenge, så pengene ikke gik til Neuengammeforeningens medlemmer alene men til alle, der kom ind under betingelserne og som kunne godkendes som ofre.

Paragraf 11 - tilføjes som ny Paragraf.

Paragraf 11 - tilføjes som ny Paragraf.

Neuengammeforeningens Rekreations- og Hjelpekasse - ophører pr. 30./11. 05 og indgår - herefter som en del af Vennekredsen - under navnet: "Vennekredsens Rekreationsfond".

stk. 1 - Rekreationsfondens formue og aktiver føres regnskabsmæssigt selvstændigt, med en statsautoriseret Revision - som hidtil.

stk. 2 - Midlerne skal uddeles til Rekreationsformål eller hjælp i særlige trangstilfælde og kan søges af danske statsborgere der er - eller vil kunne anerkendes i henhold til Lov om erstatning til besættelsestidens ofre - Paragraf 1 a.

Dispensation herfra - i særlige tilfælde - gives af Udvalget, hvis afgørelse er endelig

stk. 3 - Der nedsættes - af bestyrelsen - et udvalg der forvalter fonden.

Udvalget består af 3 medlemmer - alle med tilknytning til Vennekredsen.

* På Neuengammeforeningens bestyrelsesmøde d. 7./7. 05 - vedtoges det at udpege - daværende formand - næstformand og kasserer, til Rekreationsfondens Udvalg.

Vedtægterne er revideret i samråd med Advokatfirmaet Christian Harlang.

Paragraf 11 tilføjet som ny paragraf

Nombreuses encore ont été ces dernières semaines les commémorations et manifestations liées au 60e anniversaire. Un colloque sur la Résistance à Buchenwald et la célébration de la création de l'Amicale de Châteaubriant-Voves-Rouillé en sont deux exemples.

Témoins et historiens débattent de la Résistance à Buchenwald

L'Association Buchenwald-Dora organisait, le 3 juin, au Conseil Economique et Social, un colloque réunissant témoins et historiens, ouvert par Philippe Dechartre, ancien résistant et membre du CES. Guy Ducloux, président d'honneur de l'Association, justifiait la tenue de ce colloque par la nécessité d'appréhender de façon objective le rôle du Comité des Intérêts Français, démarche impliquant les témoins mais aussi les historiens.

Denis Peschanski, spécialiste d'Histoire contemporaine, modérateur de la séance matinale, plaidait pour la convergence des diverses mémoires de la déportation dans une démarche cohérente mais soucieuse des spécificités. « Le temps de l'histoire est désormais venu pour porter ces deux mémoires », lançait-il. Claudine Cardon-Hamet, historienne membre du Conseil scientifique de la Fondation pour la Mémoire de la Déportation, retraçait la chronologie et la composition des convois de Français arrivés au camp: petits et grands convois totalisant 13 600 déportés, soit 34 % des déportés partis de France dans le cadre de la répression. Elle devait aussi souligner les évolutions de la politique répressive allemande et ses conséquences sur la déportation, ainsi que l'incidence de l'intégration du système concentrationnaire dans l'économie du Reich sur la vie quotidienne des camps et commandos.

Thomas Fontaine, docteur et artisan du Livre mémorial des déportés partis de France de la Fondation, montrait la diversité sociologique des déportés de Buchenwald: une étude très précise, fondée sur la consultation des dossiers, l'examen du contexte et des motifs d'arrestation. Il apparaissait notamment que la présence des quelques personnes arrêtées pour des motifs de « droit commun » dans ces convois, qui a pesé sur l'image des Français du camp, doit être relativisée. André Sellier, déporté historien, auteur d'une monographie sur

le commando de Dora devenu camp autonome en octobre 1944, s'intéressa tout particulièrement à l'industrie de guerre du Reich, grande pourvoyeuse de main-d'œuvre à Dora, Elrich et Harzungen, où furent fabriquées les fusées A4 puis les V1 et V2: une main-d'œuvre exploitée au-delà de l'endurance humaine, victime d'une forte mortalité.

Imgard Sekel, historienne de la Fondation des mémoires de Buchenwald et Mittelbau-Dora, apporta des éléments sur les commandos de femmes rattachés au KL Buchenwald. Au nombre de 26 560, parmi lesquelles 1 200 Françaises, ces femmes furent longtemps oubliées de l'historiographie du camp et des expositions du musée-mémorial. Ces résistantes allemandes, françaises et soviétiques s'entraînaient et sabotaient, dans des conditions périlleuses, cette production. Pour Denis Peschanski, la question du sabotage, tant dans les commandos d'hommes que de femmes, est révélatrice de l'engagement et de l'état d'esprit des résistants déportés, oscillant entre « nous sommes déjà morts » et « nous sommes immortels ». Sur ces propos, il devait clore la séance du matin.

L'implication consciente d'une poignée de déportés

L'après-midi était animé par Christine Levisse-Touzé, historienne et directrice du Mémorial Leclerc - Musée Jean Moulin, où une exposition consacrée aux femmes de Buchenwald est visible jusqu'au 30 octobre. Cyrille Orłowski brossa l'atmosphère particulière du block 34 de Buchenwald, où étaient regroupés intellectuels et artistes, où une « table des jeunes » avait été instituée: il rappela que dans ce block un combat violent

fut livré pour éviter un kapo particulièrement endurci.

Olivier Lallieu, docteur, auteur d'une étude sur la Résistance à Buchenwald, devait insister sur les conditions de vie contrastées dans le camp, conditionnant la diversité des témoignages. Il s'attacha ensuite à montrer la continuité des engagements des résistants communistes et celle des formes d'organisation clandestine dans les geôles de France et dans le camp lui-même, ainsi que le difficile combat de Marcel Paul et de Frédéric-Henri Manhès, animateurs du Comité des Intérêts Français. Christian Coignet, réalisateur d'un film consacré à l'œuvre clandestine de Boris Taslitzky, s'interrogeait sur le statut particulier des œuvres créées dans les camps. Paul Le Goupil livrait un aperçu du livre anglais *Buchenwald report*, hélas non traduit en français à ce jour et en commenta le contenu. Pierre Ramonino, auteur de la vidéo *Après Buchenwald* dégageait quelques faits bien établis sur l'existence de l'organisation clandestine de résistance.

Les témoins confrontèrent ensuite leurs souvenirs précis sur ce qu'ils avaient vu, vu ou fait à titre personnel. La conclusion du colloque revenait à Olivier Lallieu, qui, s'appuyant sur cette diversité des vécus, montra à quel point elle variait selon la place de chacun dans le camp et vis-à-vis de l'organisation clandestine, dont l'existence même ne pouvait être préservée que par son caractère invisible et souterrain, et l'implication consciente d'une poignée de déportés seulement, néanmoins représentatifs des diverses sensibilités de la Résistance. Une organisation « exemplaire » qui, conjuguée à la proximité des forces alliées, fit l'extraordinaire singularité de la libération du camp, contrôlée par les déportés avant que les Alliés n'en ouvrent les portes.

Danièle BARON

60 års markeringen i Neuengamme fra det franske modstandsblad Le Patriote Résistant

bejde og de godt 200.000 kr. skal så skænktes til humanitære forhold, som har med krigen at gøre. Jeg finder det ærgerligt at aflevere pengene, nu hvor der stadig findes ansøgere som kan have glæde af dem. Selvom vi efterhånden er ældre mange over 80 og nogle 90 år skal vi tænke på dem, der som børn kom til Theresienstadt og som nu er ved at blive ældre. Netop derfor testamenterede Anna Aron os ca. 160.000 kr. Vi fik pengene fordi vi var det eneste fond, der også uddelte penge til rekreation af jøder, som havde været i kz-lejr. For os som i mange år har administreret fondens midler har håndteringen af denne sag været en kedelig oplevelse, som har afstedkommet både vrede og forargelse hos medlemmer af udvalget.

På generalforsamlingen den 19. august blev der læst op af et indlæg skrevet af Jørgen Lind. Her bringes et lille uddrag:

HISTORISK FORLØB

For tyve år siden forsøgte Neuengammeforeningen at skaffe midler til en rekreations og hjelpekasse, der skulle støtte de danske ofre for 2. verdenskrig. Midlerne skulle stamme fra et såkaldt overprisfrimærke, som blev udgivet i anledning af 40 året for befrielsen i

1985 og indbragte 700.000 kr. I 1986 fik Neuengammeforeningen svar fra Arne Melchior og 300.000 kr. med en betingelse af, at der blev nedsat et særligt fondsudvalg. I næsten tyve år var der således en fælles administration der fungerede i fred og fordragelighed. Jørgen Lind var formand og Cornelius Olsen kasserer. I dag er der 130.000 kr. tilbage af firmærkeindsamlingen og 170.000 fra en svensk dame, der testamenterede beløbet.

I dag vil man omlægge Neuengammeforeningen til en Vennekreds og bestyrelsen vil lade hjælpe-kassen ophøre og overføre midlerne til Vennekredsen så hjælpe-kassen omdøbes til Vennekredsens Rekreationsfond. Man vil derefter fortsætte uddelingen på samme måde som hidtil, men uden de andre foreninger. Det er præcist det der aldrig skulle ske, siger Jørgen Lind. De øvrige fangeforeninger og jeg føler os trådt over tærne. Forslaget strider både juridisk men også moralsk mod vilkårene for hjælpe-kassens oprindelige virke.

Det er fint nok at omlægge Neuengammeforeningen til en Vennekreds. Det er der ingen andre, som skal blande sig i. Men at inddrage fælles midler til egen administration må man ikke.

GENERALFORSAMLINGEN VEDTOG NAVNESKIFT OG ÆNDRINGER

Trods protesterne fra Jørgen Lind blev forslaget alligevel godkendt på den ekstraordinære generalforsamling

Neuengammeforeningen

Anden generation skal føre vennekredsen videre

Af Helge Hansen

På Neuengammeforeningens generalforsamling den 20. maj 2005 lykkedes det ikke at finde en ny formand, idet jeg selv ønskede at træde tilbage. Jeg fremlagde derfor et forslag om at ændre landsforeningen til Vennekredsen i Danmark, så der kunne optages andre medlemmer, der havde vist interesse for foreningen. Det bliver således 2. generationsmedlemmer, der skal overtage bestyrelsens poster og den daglige ledelse. Dette forslag blev med 32 for og syv imod vedtaget og Vennekredsen blev oprettet. Den resterende del af generalforsamlingens punkter faldt derfor bort.

På den ekstraordinære generalforsamling deltog 48 medlemmer inkl. tre pr. fuldmagt. (det største antal i mange år.) Generalforsamlingen drejede sig alene om at godkende vedtagelsen af Vennekredsen og revideringen af vedtægterne for Vennekreds samt en godkendelse af Neuengammeforeningens Rekreations- og Hjælpekasses overførsel til Vennekredsen som en selvstændig del. På Neuengammeforeningens bestyrelsesmøde den 7. april blev det enstemmigt vedtaget, at Neuengammeforeningens formand, næstformand og kasserer fremtidig skulle overtage udvalget for Rekreationsfonden.

PROBLEMER

Dette spørgsmål medførte problemer, idet Jørgen Lind på udvalgets vegne mødte op med en advokat for at protestere mod ændringen og anlægge sag mod Neuengammeforeningen, som han selv er medlem af. Advokatens honorar på kr. 10.000 ønskede Jørgen Lind at trække fra Rekreationskassens midler, hvilket jeg protesterede skarpt imod. Efter kort vurdering i bestyrelsen godkendte vi dog denne disposition under forudsætning af, at der ikke blev anvendt flere midler af Hjælpekassen til advokater. Ved afstemningen bagefter om Re-

kreationsfondens fortsættelse under nye vilkår stemte 41 for, ingen imod og fem hverken for eller imod. Om vedtægtsændringerne stemte 35+ tre fuldmagter for, to imod og seks hverken for eller imod. Da afstemningsresultatet er klart positivt må vi betragte de fremlagte forslag som vedtaget.

OPHØR I ÅR

Neuengammeforeningen ophører derfor pr. 30. november i år og overgår til Vennekredsen i Danmark for KZ Neuengamme pr. 1. december 2005. Valg til den nye bestyrelse blev: Helle Sørensen, formand, samt Gitte Sundahl, Hasse Jensen, Kibæk, Leif Sørensen og Niels Gyrsting. Klara Lynge og Jørgen Møllerup som revisorer og Margit Grome, suppleant. Henning Jensen som fanebærer. Pr. 1. september er der 93 medlemmer med betalt kontingent. Alle medlemmer får tilsendt en bekræftelse på medlemskab samt de reviderede vedtægter.

Da Neuengammeforeningens Rekreations- og Hjælpefond hidtil har været en del af Neuengammeforeningen, fandt vi det rigtigst, at Rekreationsfonden indgår som selvstændig del i Vennekredsen. En ny vedtægt, der blev godkendt, bestemmer: at de midler, som foreningen har modtaget i forbindelse med foreningens Hjælpekasses ophør i 2005, kan - såvel for så vidt angår kapital som afkast - kun anvendes til formål af social, humanitær eller kulturel karakter, der har relation til frihedskampen 1940-45.

Norsk modstandsblad stopper

Grini-posten, organ for foreningen af politiske fanger 1940-45, der er udkommet siden 8. maj 1945 har måttet opleve blad-døden. I juni 2005 kom sidste nummer. Bernt H. Lund skriver i sidste udgave, at man har vedtaget at lukke bladet men vil fortsætte med de ydre markeringer. Man har valgt 60 året som en værdig afslutning på et langt redaktionelt kapitel. Vi har alle et fælles ansvar for, at det, der skete dengang, ikke sker igen. Derfor må vi fortsætte med at udbrede historiske fakta og slå ned på alle tilløb til nynazisme. Fremmedfrygt og racehad er et smitsomt onde som ikke kender landegrænser.

Formanden Sigurd Syversen afsluttede i bladet med at skrive, at man på de sidste to årsmøder havde vedtaget at stoppe for-eningsarbejdet. Når Grini-po-sten også stopper skyldes det at redaktionskomiteen er 80 år, og det ikke har været muligt at finde yngre kræfter til at fort-sætte arbejdet. I stedet forsø-ger man at holde liv i tankerne med et interesseudvalg, der skal holde kontakt til de internatio-nale organisationer og slutte op om de norske mærkedage.

Den sidste forside på Grini-Posten

Bombning af husmandsskolen

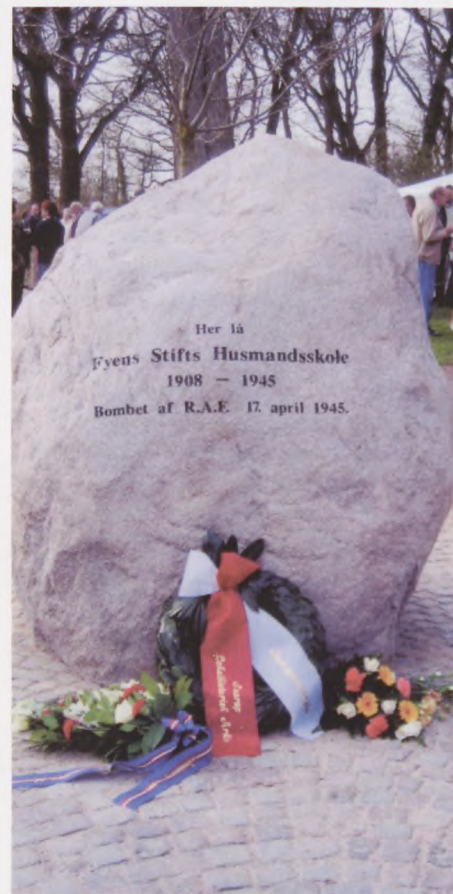
Den 17. april 1945 for 60 år siden glem-mes ikke på Fyn. Den dag satte Royal Air Force punkum for Gestapo-hoved-kvarteret i Fyens Stifts Husmandsskole. En informationstavle fortæller i dag den besøgende om den gamle landbrugs-skole, der blev hovedkvarter for Gestapo og som kostede ni mennesker livet ved bombningen.

Bent A. Koch taler ved Husmandsskolen.

Paarupforeningen og Paarup Lokalhi-storiske arkiv har rejst en sten på Jeppe Aakjærs Alle ud for Thyregodsvej. I for-året blev stenen afsløret af Knud Ander-sen, der kun var syv år da, Husmandssko-len blev bombet. Han mistede sin mor og en skolekammerat. Den gamle redaktør og modstandsmand Bent A. Kock, sagde i den anledning: *Den sten vi afslører i dag taler sit tydelige sprog, om at når der er krig får ondskaben et særligt råderum. Ondska-ben var i kælderen på Husmandsskolen. Det var her der blev begået tortur mod fangerne. Det ved vi fra to vidnesbyrd.*

Gestapo vidste dog at RAF kom, så man havde truffet sine forholdsregler og flyt-tet de fleste fanger til Frøslevlejren og Odense arrest. Tolv af de 28 bomber der bliver kastet rammer huse på Husmands-skolens alle. Ni dræbes og tyve såres. En enkelt tysker mister livet. Dagen efter be-slaglagde Gestapo Grand Hotel i Odense. Sytten dage efter var krigen slut.

Stenen, der blev sat over RAF's bombning. Foto Torben Heindal.

Reddet fra Hitlers helvede

af Claus Arboe-Rasmussen

"Reddet fra Hitlers helvede. Danmark og de hvide busser 1941-45" er en ny bog udgivet af Ascherhough, skrevet af Hans Sode-Madsen. Som bekendt reddede de hvide busser tusindvis af mennesker under 2. verdenskrigs sidste fase.

Til yngre læsere skal det oplyses, at den daværende næstformand i Svensk Røde Kors, Folke Bernadotte (1895-1948) fra februar-marts 1945 fik ansvaret for ledelsen af den hjælpeorganisation, der samlet befriede ca. 30.000 mennesker. En stor del af hjælpearbejdet blev organiseret af danskere, men Folke Bernadotte

tog efter krigen hele æren herfor. Der hersker den dag i dag stor strid om Folke Bernadottes person og hans eventuelle antisemitisme. Bernadotte blev i maj 1948 som mægler i Mellemøsten myrdet af jødiske terrorister.

LOVPRISER SAMARBEJDS-POLITIKKEN

Forfatteren Hans Sode-Madsen har i mange år forsket i spørgsmålene omkring Theresienstadt og de hvide busser. Bogen er en lovprisning af den danske samarbejdspolitik, der ifølge forfatteren var forudsætningen for redningsindsatsen af de skandinaviske fanger.

En svensk historiker har gjort opmærksom på, at netop redningen og hjemtransporten af de skandinaviske fanger gik ud over andre fanger. I marts 1945 blev de hvide busser anvendt til at forflytte 2000 franske, russiske og polske fanger med fatale følger.

Allerede i juni 1944 havde Internationalt Røde Kors med danske delegationsmedlemmer besøgt Theresienstadt som af nazisterne blev fremhævet som en mønsterlejr gennem en kæmpe propagandnummer. Både før og efter besøget blev fanger dog myrdet og sendt til udryddelseslejre uden at det blev opdaget.

Utviklingen av turproduksjonen i Aktive Fredsreiser (AF) og Hvite Busser til Auschwitz (HBTA), i første halvår 2005.

(Aktivitet i 2005, tallene for 2004 i parentes.)

HBTA har i første halvår av 2005 hatt 110 (hele 2004:195) turer, med 5190 (hele 2004: 9534) deltakere.

14 (hele 2004: 24) personer var tidsvitner, derav 9 (hele 2004: 12) fra vår forening.

AF har i første halvår av 2005 hatt 63 (hele 2004: 162) turer, med 3404 (hele 2004: 9055) deltakere.

18 (hele 2004: 33) personer var tidsvitner, derav 6 (hele 2004: 10) fra vår forening.

NB! Bruk av ordet tidsvitne er ulik i de to organisasjoner.

HBTA			Utviklingen av turproduksjonen:	
År	Turer	Deltakere		
	1992	3	164	
	1993	12	630	
	1994	33	1945	
	1995	103	5051	
	1996	90	4500	
	1997	133	6901	
	1998	173	8751	
	1999	143	6878	
	2000	99	4485	
	2001	132	6281	
	2002	135	6525	
	2003	173	8435	
	2004	195	9534	
	2005	110	5190	
	1/2 År			
	Totalt	1534	75270	
			AF:	
			Turer	Deltakere
			59	2800
			118	6260
			134	7379
			144	7910
			135	7497
			162	9055
			63	3404
			815	44305

Det norske blad Grini-Posten opgør hvor mange rejser der blev foretaget i 2005 i anledning af 60 året for De hvide Busser.

ERSTATNINGER - IOM -Schwejts

IOM er ved at rydde op i manglende dokumentation for modtagne skrivelser og i den anledning udsendes et skema, hvor man bedes bekræfte, om man har fået 1. & 2. rate, og om den anførte adresse er den korrekte. Disse skemaer bedes omgående re-

turneret, ligesom man bedes kontakte mig, hvis man ligger med breve fra Schwejts, der ikke er besvaret.

UDREGNING AF ERSTATNINGER TIL ENKER M.V. KAN IKKE KOMME VIDERERE FØR ALLE HAR SVARET.

I nogle tilfælde er fejl opstået, fordi

man har søgt både hos Münchhausen og andre steder. Andre skyldes formentlig fejl hos postvæsen ?

Ring blot endnu engang på 7462 7114 eller 7556 9049

Dagmar

Glæden over befrielsen – 60 år efter

Kammeraternes Hjælpefond lagde krans i Mindelunden i anledning af 60 året for befrielsen.

Danmarks befrielse for 60 år siden, er noget vi mindes hele dette år, og ikke kun i foråret den 4.maj. Derfor finder jeg det også relevant, at bringe uddrag fra pensioneret vagtmester ved Mindelunden, Warmi S. Hansens indlæg til bladet Modstand. (Red.)

-Den 4. maj oprandt i silende regn, der var gået over i byger, da dagens første programpunkt løb af stablen i Mindelunden i Ryvangen. Børnene fra Bispebjerg skole kom som vanligt som de første for at sætte blomster i de små vaser, der står på alle grave og ved mindetavlerne. Derefter blev de første krans lagt af medlemmer af Kammeraternes Hjælpefond.

I løbet af dagen fandt mange vej til Mindelunden mellem regnbygerne. Der var

krans fra Statsministeriet, Folketinget, Brigadeforeningen, Frihedskampens Veteraner, Holger Danske og Gestapofangerne. Den sidste krans blev lagt af kirkeminister Bertel Haarder på vegne af Kirkeministeriet.

EN STEMNINGSFULD HØJTIDELIGHED

Kl.19.55 blev Hendes Majestæt Dronningen, statsminister Anders Fogh Rasmussen, Folketingets formand, Chr. Majdahl, kirkeminister Bertel Haarder og Holmens provst Ejgil Bang Olesen ført op på Store Gravfelt af Hjemmeværnets fakkelvagt fra det lokale Jægersborgkompagni. Kl. 20 kunne formanden for Kammeraternes Hjælpefond, Anna-Lise Clausen byde velkommen til ca. 20.000-30.000 mennesker.

N.Zahles kor blev dirigeret af Minna Hess Thaysen og Hjemmeværnets Musikkorps København under ledelse af Erik Jørgensen spillede. Umiddelbart før aftenens tale lagde Hendes Majestæt Dronningen en buket på monumentet og The Last Post blev spillet. Dronningen fulgte traditionen efter sin mor Dronning Ingrid, der på de store mindedage deltog i 4-maj højtideligheden i Mindelunden og lagde en buket.

STATSMINISTERENS UNDSKYLDNING OG TAK

Statsminister Anders Fogh Rasmussen holdt en tale hvor han hyldede modstandsfolkene men også trak en parallel til de, der blev sendt i kz-lejre og til krigssejlerne. To grupper, hvor ofrene var store.

Statsministeren nævnte også de danske myndigheders udvisning af tyske jøder, der var flygtet til Danmark før besættelsen og andre uskyldige mennesker, der med danske myndighedernes medvirken var blevet overladt besættelsesmagten til en uvis skæbne. *Jeg vil derfor gerne ved netop denne lejlighed og på dette sted - på regeringens og dermed den danske stats vegne beklage og undskylde disse handlinger. Han sluttede med. Vi er en stor tak skyldig til de, der fulgte deres hjerte og kæmpede for, hvad de fandt rigtigt. Mange af dem betalte den fulde og højeste pris. Æret være deres minde.*

Clar

Der lægges krans ved mindevæggen.

RUNDE DAGE

Ved Anni Mørk.

Sendes til Dagmar Mørk Jensen,
Damms Teglgård 20, 1. th.
6200 Aabenraa
Telefon og fax 74 62 71 14

22. september

Jens Kristian Jensen, 85 år
Bramdrupvej 71, Ågård
6040 Egtved

29. september

Orla K. Jakobsen, 85 år
Østerbrogade 15
8722 Hedensted

Hans Frederik Carstensen, 85 år
Brunbjergvej 8,
Løjt Kirkeby

2. oktober

Ilse Lau Jeppesen, 85 år
Tomøegade 30.st.
8300 Odder

17. oktober

Hans Krüger Sandal, 85 år

18. oktober

Franciska Korab-Kalowski, 85 år
Marstalsgade 24,2.tv.
2100 København Ø

22. november

Agnes Mogensen, 85 år
Reginehøjvej 41.6.tv.
8200 Århus N

3. december

Jens Jakob Jensen (Jejse), 85 år
Kragelundvej 29
7080 Børkop

Da lokalforeningerne ikke indberetter ret mange fødselsdage beder man pårørende såvidt muligt 3-4 måneder før runde fødselsdage, indberette disse.

Mange hilsener
Dagmar

Østrig og nazismen

Østrig har deres specielle vanskeligheder med at blive færdige med Nazitiden, ikke mindst på grund af deres tvetydige situation. Da Østrig blev befriet af tropper fra såvel USA, Storbritannien og Sovjet, og fra Frankrig, Polen og Tjekkosllovakiet konstaterede man at også hos amerikanerne kæmpedes i særskilte afdelinger efter racer. De vidste udmærket, hvem der blev sat på de værste poster. Da havde man anledning til at føle forvirring omkring egne forhold: hvad var sort/hvidt?

Forvirringen blev ikke mindre af, at en del af de unge østrigere, der mere eller mindre frivilligt havde deltaget på tysk side, benyttede lejligheden før krigen var slut til at desertere fra fronten og nu gerne ville betragtes som oprørere mod Nazismen, bl.a. med den begrundelse, at de de sidste uger, når de stak af fra fronten, risikerede dødsstraf, hvis de blev opdaget.

På denne baggrund skriver "Der neue Mahnruf", følgende i forbindelse med Befrielsesdagen den 8. maj:

De vestlige allierede i Anti-Hitlerkoalitionen, USA, Storbritannien og Frankrig, bidrog væsentligt til at bekæmpe NS-Diktaturet og til at befri de undertvungne folk, inclusive det tyske folk, og de har måttet betale en høj pris for det.

Denne pris kunne de have været sparet for, hvis de rettidigt havde sat sig op mod Hitlertyskland. Men for Roosevelt og Churchill var NS-Regimet ikke straks fra begyndelsen "et absolut onde", og befrielsen ikke det absolutte mål, derimod en "følge af krigen", skriver Ekkehardt Krippendorf i en artikel i ugeskriftet "Fredag".

Han fortsætter: Hvis ødelæggelsen af Nazismen var målet fra starten, så kunne man allerede ved Rigsdagsbranden have erklæret krig: Politisk, diplomatisk og økonomisk, men ikke med våben.

Citat fra Der neue Mahnruf nr. 7-2005
(overs. dmj.)

Ved Villy Fuglsangs bisættelse

Villy havde om nogen levet sit liv fuldt ud. Han tømte livets bæger til bunds. Tro mod sin ungdoms drømme om et bedre og mere retfærdigt samfund, kæmpede han utrættelig gennem et langt liv for drømmenes virkeliggørelse. Ukuelig, altid sandfærdig og uden svig. Et meget vidende og meget uselvsk menneske, som aldrig førte sig frem eller stillede sig i positur, men altid stod solidarisk med sine kammerater. Også når man havde ryggen mod muren. En revolutionær, og et rigtigt menneske – med et stort rødt og varmt bankende hjerte, hvis slag nu efter 96 år er stoppet for altid. Det gjorde han i praksis, da han og flere end 500 andre unge danskere, rejste til Spanien for at kæmpe mod fascisterne, mens de såkaldt demokratiske stater vendte ryggen til mens Franco, Hitler og Mussolini strangulerede det unge spanske demokrati. De frivillige og Sovjetunionen var alene om at komme den demokratisk valgte spanske regering til hjælp. Villy blev kaptajn i Den internationale Brigade og blev såret flere gange. Under kampen faldt vore danske kammerater Eggert Annfeldt, Jeppe Pedersen, Georg Lundkvist og Kaj Rasmussen, mens Bernhard Larsen, og hans broder Svend, Karl Rasmussen, Kaj Jensen, Kurt Ørsted, Jørgen Nørup og Villy Fuglsang blev såret."

Efter Danmarks besættelse i 1940 fulgte en tid, hvor Partiet udadtil fungerede stort set som sædvanlig, mens man internt

gjorde sig klar til at gå i illegalitet. Den 22. juni 1941 ændredes situationen sig med et slag, da Hitler-Tyskland satte tre millioner mand ind i et angreb på Sovjetunionen fra Ishavet til Det sorte Hav. I Danmark fik den danske regering ordre fra besættelsesmagten til at arresterer 60 ledende kommunister. Villy var mellem de, som blev arresteret. Han blev bl.a. ført til Horserødlejren i Nordsjælland, hvor de – med afbrydelser opholdt sig til den 2. oktober 1943, da de, som det ikke var lykkedes at flygte – i alt 150 mænd og kvinder – blev deporteret til udryddelseslejren Stutthof ved det daværende Danzig – i dag Gdansk. 16 kammerater døde i Stutthof af sult og mishandlinger eller blev skudt ned af SSerne på "Dødsmarchen". Fire nåede kun lige hjem, inden de døde. En tog sit eget liv. I dag er der efter Villys bortgang endnu tre tilbage, af de mennesker som den danske regering dengang udleverede til de nazistiske bødler. Man skal være tro mod sin ungdoms drømme og mål, og det var Villy. Han lod sig ikke friste, lokke eller true til at frasige sig sin ungdoms smukke idealer om et retfærdigt samfund – et socialistisk samfund. Han følte sig som en soldat i den internationale kommunistiske bevægelse, og det var da også, hvad han var. Måtte mange følge i hans fodspor.

Anton Nielsen, formand for
Horserød-Stutthof Foreningen og FIR
(stærkt forkortet red.)

Returneres ved varig
adresseændring til:
Dagmar Mørk Jensen
Damms Teglgård 20, 1 th
6200 Aabenraa

M H Nielsen
Nystedvej 14
Veddelev
4000 Roskilde

ADRESSELISTE

ERHVERVSHÆMMEDE FRA FRIHEDSKAMPEN

Aalborg afd.: Fmd.: Børge Dahl,
Herskindsgade 9, 9000 Aalborg, tlf. 98 12 84 92
Kontor: Sofiendalsvej 80, 9200 Aalborg SV,
tlf. 98 18 58 18, åbent torsdag 10-16. Åbent for
kammeratligt samvær torsdag 14-17.

Esbjerg afd.: Fmd.: Gerth Andersen,
Højtoftevej 2, 6700 Esbjerg, tlf. 75 13 28 40.
Kontor: Gammel Fritidscenter,
Grønnevangsvej (ved Østerbycentret),
6700 Esbjerg. Åbent hver onsdag 14-17.

Odense afd.: Fmd.: Henry Jensen,
Strynøgade 14, 5000 Odense C, tlf. 65 90 32 02
Kass.: Alfred Andersen, Bregnevej 7,
5220 Odense SØ, tlf. 66 11 58 69.

Omegnsafdelingen.:

Fmd.: Eigil Skov Jørgensen, Strandvej 35,
Kulhus, 3630 Jægerspris, tlf. 47 53 02 48,
giro 8011788, sociale sager v/Hans Otte,
Smakkegårdsvej 165, 2820 Gentofte,
tlf./fax 39 65 59 07.

Sjællands afd.:

Fmd.: Mogens Henrik Nielsen, Nystedvej 14,
Veddelev, 4000 Roskilde, tlf. 46 75 77 13
Kass.: Harry Henriksen, Sennepsmarken 11,
3000 Espergærde

Sydfyns afd.: Fmd.: Ole Martinussen,
Bruuns Alle 20, 5700 Svendborg, tlf. 62 21 40 48

Sydøstjysk afd.: Fmd.: Kaj Eilertsen,
Chr. VII Vej 14, 6070 Christansfeld,
tlf. 74 56 22 90.

Kasserer: Birgit Lund,
Skovparken 76 B, 6000 Kolding,
tlf. 75 53 73 53.

Kontor: Vendersgade 28
Åbent tirsdag 14-16

Århus afd.:

Kontaktperson: Bruno Bøtke,
Palludan-Møllers Vej 63, 2 TH
8210 Århus V
tlf. 86 10 28 48

ALLIEREDE KRIGSSEJLERES VETERANFORENING

Fmd.: Else Lizier, Tårnvej 20, 2610 Rødovre,
tlf. 36 70 03 68
Kass.: Erik Qvist, Udsigten 16, 4220 Korsør,
tlf. 58 37 78 06

DACHAU-KLUBBEN

Fmd.: John Nielsen, Margrethesvej 28, Ejby,
4070 Kirke Hyllinge, tlf. 46 40 50 87
Giro: 87 446 867

FORENINGEN AF GESTAPOFANGER FRA BESÆTTELSEN

Fmd.: Jørn Jensen, Parkallé 261, 2605 Brøndby,
tlf. 43 96 35 18
Kass.: Salle Fischermann, Toftekærsvvej 28 C,
2820 Gentofte, tlf. 39 65 89 90

FRIHEDSKAMPENS VETERANER

Fmd.: Jørgen H. Barfod,
Ved Fortunen 10, 2800 Kgs. Lyngby,
tlf. 45 87 22 54.
Næstfmd.: Eigil Skov Jørgensen (Foss),
Strandvej 35, Kulhuse, 3630 Jægerspris,
tlf. 47 53 02 48.
Kasserer: Bent Nielsen,
Strandjægervej 78, 2791 Dragør,
tlf. 32 53 07 16.

GESTAPOFANGERNE RANDERS

Fmd.: Frode Greve Rasmussen,
Lyngdalvej 18, 8500 Grenå, tlf. 86 30 90 76
Kass.: Karen Andersen, Gadevænget 1, 8900
Randers, tlf. 86 43 85 86, giro 663 8961

HANNOVER-STÖCKEN

Fmd.: Peter Møller Madsen, H.H. Kochsvej 4,
Blok 2, værl. 240, 4000 Roskilde, tlf. 36 16 60 98
Kass.: Carl Adolf Sørensen, Egernevej 24,
8270 Højbjerg, tlf. 86 27 23 47

HORSERØD STUTTHOF-FORENINGEN

Fmd.: Anton Nielsen,
Møllevej 17, 3650 Ølstykke, tlf. 47 17 90 69
Kass.: Bodil Enoch, Brøndbyøster Torv 51 5.th.,
2605 Brøndby, tlf. 36 75 45 94

KRIGSSEJLERGRUPPEN 1939-1945

Bent Ørberg og Bjørn Vitnes,
Torvegade 64, 3. & 4. tv., 1400 Kbh. K,
tlf. 32 95 22 06/32 95 55 04

NEUENGAMME-FORENINGEN

Fmd.: Helge Hansen, Hovedgaden 38, 4350 Ug-
gerløse, tlf. 59 18 80 09
Kass.: Cornelius Olsen, Gammelgårds Alle 111,
2665 Vallengård Strand, tlf. 43 54 78 36

SACHSENHAUSEN-FORENINGEN

Fmd.: Peder Søegård, Reedtzholmvej 114,
4736 Karrebæksmunde, tlf./fax 55 44 10 32
E-post: pse17@dadlnet.dk

THERESIENSTADT-FORENINGEN

Fmd.: Birgit Krasnik Fischermann, Gl. Vartov
Vej 29, 2. tv., 2900 Hellerup, tlf. 39 62 83 55
Kass.: Michael Fingeret, Herman Triers Plads 2,
1631 Kbh. V, tlf. 35 37 11 21

FORH. KONTORCHEF I FRIHEDSFONDEN

Anna-Lise Clausen, Præstefælledvej 67,
2770 Kastrup, tlf. 32 51 50 13

ARBEJDSKADESTYRELSEN

Æbeløgade 1, Postboks 3000, 2100 Kbh. Ø,
tlf. 39 17 77 00, fax 39 17 77 11

AMICALE INTERNATIONALE DE NEUENGAMME (AIN)

Vicepræsident Ernst Nielsen,
Sofielunden 14, 2600 Glostrup

FÉDÉRATION INTERNATIONALE DES RÉSISTANTS, DANMARK (FIR)

Anton Nielsen, Møllevej 17,
3650 Ølstykke, tlf. 47 17 90 69

BERNADOTTEGÅRDEN

Bernadottegården 94, 9560 Hadsund,
tlf. 96 53 13 50

BERNADOTTEGÅRDEN

H.H. Kochsvej 4, Himmelev, 4000 Roskilde,
tlf. 46 31 60 00

MINDELUNDEN RYVANGEN

Tuborgvej 33, 2900 Hellerup, tlf. 39 62 14 67.

BANGSBO MUSEUM

9900 Frederikshavn, tlf. 98 42 31 11.

FRIHEDSMUSEET

Churchillparken 7, 1263 København,
tlf. 33 13 77 14.

MUSEET FOR FRØSLEVLEJREN

Lejrvejen 83, Frøslev, 6330 Padborg,
tlf. 74 67 65 57.

MUSEET PÅ KOLDINGHUS

Postboks 91, 6000 Kolding, tlf. 76 33 81 99.
Åbent kl. 10-17.

HORSERØDLEJRENS MUSEUM

Esrupvej 367, 3000 Helsingør. Åbent søndag,
tirsdag og torsdag kl. 11-15.

BESÆTTELSESMUSEET I ÅRHUS 1940-45

Mathilde Fibigers Have 2 (v/ Domkirken)
8000 Århus C, tlf. 86 18 42 77, fax 86 18 42 83
Fond reg. nr.: 12844

FERIEMULIGHEDER:

Anholt: Ejæs af De Erhvervshæmmede.
12 senge. Adresse: 4. Maj-huset, 8582 Anholt by.
Henvendelse til Birthe Fuglsang,
Strandbakkevej 28, 8250 Egå, tlf. 86 22 40 46.
Ansøgning om ophold i højsæsonen skriftlig
senest den 1. februar.